

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา เพื่อศึกษาหาความสัมพันธ์ (Correlational Descriptive Research) ระหว่างความสามารถในการทำกิจกรรมของผู้ป่วย ความสามารถของญาติผู้ดูแล การได้รับการบริการสุขภาพของญาติผู้ดูแล ความสัมพันธ์ระหว่างญาติผู้ดูแลกับผู้ป่วย สัมพันธภาพในครอบครัว และรายได้ของครอบครัว กับความผาสุกของญาติผู้ดูแลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง ผลการศึกษาครั้งนี้ นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบด้วยคำบรรยาย ดังนี้

1. ข้อมูลส่วนบุคคลของญาติผู้ดูแลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง และผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง
2. ค่าคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการทำกิจกรรมของผู้ป่วย ความสามารถของญาติผู้ดูแลผู้ป่วย การได้รับการบริการสุขภาพของญาติผู้ดูแล ความสัมพันธ์ระหว่างญาติผู้ดูแลกับผู้ป่วย สัมพันธภาพในครอบครัว และความผาสุกของญาติผู้ดูแลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง
3. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความผาสุกของญาติผู้ดูแลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง ก่อนทดสอบทางสถิติผู้วิจัยได้ตรวจสอบการกระจายของข้อมูล ด้วยสถิติ ค่าเฉลี่ย ค่ามัธยฐาน ค่าฐานนิยม ความเบ้ และความโด่ง ผลการทดสอบ พบว่ามีการแจกแจงตามปกติ (ดูภาคผนวก ข) ดังนี้

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละ ข้อมูลส่วนบุคคลของญาติผู้ดูแลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง
($N = 100$)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ	ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
เพศ			อาชีพปัจจุบัน		
ชาย	27	27	รับจ้าง	25	25
หญิง	73	73	รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	19	19
อายุ			ค้าขาย	16	16
20 - 40 ปี	58	58	ไม่ได้ประกอบอาชีพ	15	15
41 - 60 ปี	42	42	งานบ้าน	14	14
($M = 40.19$ ปี, $SD = 10.25$, $Min = 20$, $Max = 51$)			ทำไร่/ ทำสวน	11	11
ระดับการศึกษา			รายได้ต่อเดือนของครอบครัว		
ไม่ได้เรียนหนังสือ	2	2	น้อยกว่า 5,000 บาท	18	18
ประถมศึกษา	16	16	5,000 - 10,000 บาท	56	56
มัธยมศึกษา	31	31	10,001-15,000 บาท	10	10
อนุปริญญา/ อาชีวศึกษา	27	27	15,001-20,000 บาท	11	11
ปริญญาตรี	24	24	20,001 บาทขึ้นไป	5	5
รายได้			($M = 9,707$ บาท, $SD = 6,193.27$ $Min = 2,000$, $Max = 35,000$)		
เพียงพอ	84	84			
ไม่เพียงพอ	16	16			
การมีโรคประจำตัว			จำนวนระยะเวลาดูแลผู้ป่วยใน 1 วัน		
ไม่มีโรคประจำตัว	77	77	6 - 10 ชั่วโมง	31	31
มีโรคประจำตัว	23	23	10- 14 ชั่วโมง	25	25
ความสัมพันธ์กับผู้ป่วย			15-19 ชั่วโมง	15	15
บุตร	68	68	20 ชั่วโมงขึ้นไป	29	29
สามี/ ภรรยา	23	23	($M = 15.24$ ชั่วโมง, $SD = 6.30$, $Min = 6$, $Max = 24$)		
หลาน	7	7			
น้องสะใภ้	2	2			

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ	ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
การมีผู้ช่วยเหลือผู้ป่วย			ประสบการณ์การดูแล		
ไม่มี	64	64	ผู้ป่วยอื่น		
มี	36	36	ไม่มี	71	71
ระยะเวลาในการดูแลผู้ป่วย			มี	29	29
น้อยกว่า 12 เดือน	26	26			
13- 24 เดือน	32	32			
25- 36 เดือน	14	14			
มากกว่า 36 เดือน	28	28			
$(M = 20.88 \text{ เดือน}, SD = 31.40, Min = 1, Max = 22)$					

จากตารางที่ 1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นญาติผู้ดูแลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง จำนวน 100 คน ส่วนใหญ่ร้อยละ 73 เป็นเพศหญิง มีอายุเฉลี่ย 40.19 ปี ($SD = 10.25$) ร้อยละ 58 มีอายุระหว่าง 20-40 ปี รองลงมาคือกลุ่มอายุ 41-60 ปี คิดเป็นร้อยละ 42 การศึกษาอยู่ระดับมัธยมศึกษามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 31 รองลงมาอนุปริญา/อาชีวศึกษาร้อยละ 27 ส่วนใหญ่มีรายได้เพียงพอร้อยละ 84 ญาติผู้ดูแลร้อยละ 77 ไม่มีโรคประจำตัว ความสัมพันธ์กับผู้ป่วยส่วนใหญ่เป็นบุตร ร้อยละ 68 รองลงมาเป็นสามี/ ภรรยา ร้อยละ 23 ประกอบอาชีพรับจ้างมากที่สุด ร้อยละ 25 รองลงมา รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 19 มีรายได้ต่อเดือนระหว่าง 5,000-10,000 บาทต่อเดือน มากที่สุด ร้อยละ 56 รองลงมาน้อยกว่า 5,000 บาท ร้อยละ 18 มีจำนวนชั่วโมงในการดูแลใน 1 วันเฉลี่ย 15.24 ชั่วโมง ($SD = 6.30$) โดยผู้ดูแลใช้เวลาในการดูแลผู้ป่วยวันละ 6-10 ชั่วโมง คิดเป็นร้อยละ 31 รองลงมาดูแลวันละ 20 ชั่วโมงขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 29 ส่วนมากไม่มีผู้ช่วยในการดูแลผู้ป่วย ร้อยละ 64 มีระยะเวลาในการดูแลผู้ป่วยมากที่สุด 13-24 เดือน ร้อยละ 32 รองลงมา มากกว่า 36 เดือนขึ้นไป ร้อยละ 28 และร้อยละ 71 ไม่มีประสบการณ์การดูแลผู้ป่วยอื่นมาก่อน

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง ($N = 100$)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ	ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
เพศ			รายได้ต่อเดือน		
ชาย	27	27	น้อยกว่า 3,000 บาท	75	75
หญิง	73	73	3,000- 6,000 บาท	11	11
อายุ			6,001- 9,000 บาท	6	6
40-60 ปี	50	50	9,001 บาทขึ้นไป	8	8
61 ปีขึ้นไป	50	50	$(M = 3,065 \text{ บาท}, SD = 6,667.76,$		
			$Min = 0, Max = 35,000)$		
			$(M = 62.70 \text{ ปี}, SD = 8.87,$		
			$Min = 40, Max = 71)$		
ระดับการศึกษา			ระยะเวลาในการเจ็บป่วยด้วย		
ไม่ได้เรียนหนังสือ	35	35	โรคหลอดเลือดสมอง		
ประถมศึกษา	36	36	น้อยกว่า 12 เดือน	60	60
มัธยมศึกษา	11	11	13- 24 เดือน	15	15
อนุปริญญา/อาชีวศึกษา	9	9	25- 36 เดือน	6	6
ปริญญาตรี	9	9	36 เดือนขึ้นไป	19	19
อาชีพ			$(M = 16.69 \text{ เดือน}, SD = 8.88,$		
ไม่ประกอบอาชีพ	71	71	$Min = 10, Max = 31)$		
ประกอบอาชีพ	29	29			

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง จำนวน 100 คนส่วนใหญ่ ร้อยละ 73 เป็นเพศหญิง มีอายุเฉลี่ย 62.70 ปี ($SD = 8.87$) ทั้งหมดมีอายุมากกว่า 40 ปีขึ้นไป การศึกษาอยู่ระดับประถมศึกษามากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 36 รองลงมาไม่ได้เรียนหนังสือร้อยละ 35 ร้อยละ 71 ไม่ได้ประกอบอาชีพ มีรายได้ต่อเดือนน้อยกว่า 3,000 บาทมากที่สุดร้อยละ 75 รองลงมาอยู่ระหว่าง 3,000- 6,000 บาท ร้อยละ 11 ระยะเวลาในการเจ็บป่วยน้อยกว่า 12 เดือนร้อยละ 60 มากที่สุด รองลงมา 36 เดือนขึ้นไปร้อยละ 19 เฉลี่ยระยะเวลาในการเจ็บป่วย 16.69 เดือน ($SD = 8.88$)

ตารางที่ 3 สถิติบรรยายความสามารถในการทำกิจกรรมของผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง
โดยรวมและรายด้าน (N = 100)

ความสามารถในการทำกิจกรรมของผู้ป่วย	Min	Max	M	SD	Mean%
ด้านหน้าที่ของร่างกาย (52 คะแนน)	13	48	25.68	9.99	49.3
ด้านการคิด ระดับความจำและการเข้าสู่สังคม (20 คะแนน)	5	37	7.71	2.89	38.5
โดยรวม (72 คะแนน)			33.59	12.30	

จากตารางที่ 3 พบว่า คะแนนความสามารถในการทำกิจกรรมของผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองโดยรวมมีค่าเฉลี่ย 33.59 คะแนน ($SD = 12.30$) ซึ่งต่ำกว่าจุดกึ่งกลางของคะแนนเต็ม 72 คะแนน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความสามารถในการด้านหน้าที่ของร่างกายมากกว่า ($Mean\% = 49.3$) ด้านการคิด ระดับความจำและการเข้าสู่สังคม ($Mean\% = 38.5$)

ตารางที่ 4 สถิติบรรยายความสามารถของญาติผู้ดูแลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง โดยรวมและรายด้าน (N = 100)

ความสามารถของญาติผู้ดูแลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง (คะแนนเต็ม)	Min	Max	M	SD	Mean%
ด้านการใช้อุปกรณ์เสริมและปรับสภาพแวดล้อม (25)	6	22	14.77	3.34	73.85
ด้านการรับประทานอาหาร (10)	3	10	7.15	1.78	71.50
ด้านกิจวัตรประจำวัน (15)	5	15	10.62	2.57	70.80
ด้านการฟื้นฟูสภาพ (20)	5	20	13.33	3.30	66.65
ด้านการดูแลเกี่ยวกับการเคลื่อนย้ายผู้ป่วย (20)	6	17	12.82	2.80	64.10
ด้านการดูแลผู้ป่วยเกี่ยวกับการขับถ่าย (20)	7	19	12.59	3.13	62.95
ด้านการสนับสนุนทางด้านอารมณ์ (35)	9	35	19.38	5.38	55.37
โดยรวม (145 คะแนน)			91.02	17.17	

จากตารางที่ 4 พบว่า คะแนนความสามารถของญาติผู้ดูแลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองโดยรวม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 91.02 คะแนน ($SD = 17.17$) ซึ่งสูงกว่าจุดกึ่งกลางของคะแนนเต็ม 145 คะแนนเล็กน้อย เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยร้อยละในการใช้อุปกรณ์เสริมและปรับสภาพแวดล้อมมากที่สุด ($Mean\% = 73.85$) รองลงมา มีความสามารถในการดูแลด้านการรับประทานอาหาร ($Mean\% = 71.50$) ส่วนความสามารถในการดูแลด้านการสนับสนุนทางด้านอารมณ์ มีค่าเฉลี่ยร้อยละน้อยที่สุด ($Mean\% = 55.37$) ถัดไปคือ การดูแลผู้ป่วยเกี่ยวกับการขับถ่าย ($Mean\% = 62.95$)

ตารางที่ 5 สถิติบรรยายการได้รับบริการสุขภาพของญาติผู้ดูแลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองโดยรวมและรายด้าน ($N = 100$)

การได้รับบริการสุขภาพของญาติผู้ดูแลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง (คะแนนเต็ม)	Min	Max	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>Mean%</i>
ด้านการดูแลผู้ป่วย					
การดูแลเกี่ยวกับกิจวัตรประจำวัน (15)	5	15	10.09	2.51	67.26
การรับประทานอาหาร (10)	3	10	6.96	1.72	66.9
การฟื้นฟูผู้ป่วย (20)	5	20	13.16	4.99	65.8
การเคลื่อนย้ายผู้ป่วย (20)	5	17	11.74	2.90	58.7
การดูแลผู้ป่วยเกี่ยวกับการขับถ่าย (20)	4	18	11.53	2.94	57.65
การใช้อุปกรณ์เสริมและปรับสภาพแวดล้อม (25)	5	23	13.24	4.99	52.96
การสนับสนุนทางด้านอารมณ์ (35)	7	30	16.54	5.81	47.25
ด้านการดูแลตนเองของญาติผู้ดูแล					
ร่างกาย (25)	5	23	12.60	4.34	50.4
การสนับสนุนทางสังคมของผู้ดูแล (20)	4	20	9.56	3.33	47.8
จิตใจ (10)	2	9	4.62	1.73	46.2
โดยรวม (200 คะแนน)			109.18	26.91	

จากตารางที่ 5 พบว่า คะแนนเฉลี่ยการได้รับบริการสุขภาพของญาติผู้ดูแลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองโดยรวม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 109.18 คะแนน ($SD = 26.91$) ซึ่งสูงกว่าจุดกึ่งกลางของคะแนนเต็ม 200 คะแนน เล็กน้อย เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการดูแลผู้ป่วย ญาติผู้ดูแลได้รับ

บริการสุขภาพเกี่ยวกับการดูแลกิจวัตรประจำวันของผู้ป่วยมากที่สุด ($Mean\% = 67.26$) รองลงมา การรับประทานอาหาร ($Mean\% = 66.9$) และญาติผู้ดูแลได้รับการเกี่ยวกับการสนับสนุนทางด้าน อารมณ์ของผู้ป่วยน้อยที่สุด ($Mean\% = 47.25$) ถัดมา คือการใช้อุปกรณ์เสริมและปรับสภาพ แวดล้อม ($Mean\% = 52.96$) ส่วนการได้รับการบริการสุขภาพของญาติผู้ดูแลด้านการดูแลตนเองของญาติผู้ดูแล นั้น ญาติผู้ดูแลได้รับการบริการสุขภาพเกี่ยวกับร่างกายของญาติผู้ดูแลมากที่สุด ($Mean\% = 50.4$) และ ได้รับการทางจิตใจน้อยที่สุด ($Mean\% = 46.2$)

ตารางที่ 6 สถิติบรรยายความสัมพันธ์ระหว่างญาติผู้ดูแลกับผู้ป่วย สัมพันธภาพในครอบครัวของ ญาติผู้ดูแลผู้ป่วย รายได้ของครอบครัวของญาติผู้ดูแล ($N = 100$)

คะแนนโดยรวม (คะแนนเต็ม)	Min	Max	<i>M</i>	<i>SD</i>
ความสัมพันธ์ระหว่างญาติผู้ดูแลกับผู้ป่วย (100)	33	80	63.87	12.26
สัมพันธภาพในครอบครัวของญาติผู้ดูแล (80)	28	70	53.14	9.86

จากตารางที่ 6 พบว่า คะแนนความสัมพันธ์ระหว่างญาติผู้ดูแลกับผู้ป่วย โดยรวมมี ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 63.87 คะแนน ($SD = 12.26$) ซึ่งสูงกว่าจุดกึ่งกลางของคะแนนเต็ม 100 คะแนน คะแนนสัมพันธภาพในครอบครัวของญาติผู้ดูแล โดยรวม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 53.14 คะแนน ($SD = 9.86$) ซึ่งสูงกว่าจุดกึ่งกลางของคะแนนเต็ม 80 คะแนน

ตารางที่ 7 สถิติบรรยายความพึงพอใจของญาติผู้ดูแลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง ($N = 100$)

ความพึงพอใจ (คะแนนเต็ม)	Min	Max	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>Mean%</i>
การควบคุมตนเอง (15)	3	15	9.07	2.94	60.46
ความวิตกกังวล (25)	6	23	14.26	3.85	57.04
ความซึมเศร้า (20)	5	17	11.07	2.73	55.35
ความมีชีวิตชีวา ((20)	4	18	10.85	3.13	54.25
ภาวะสุขภาพโดยทั่วไป (15)	2	13	7.71	2.53	51.4
ความพึงพอใจด้านบวก (15)	2	15	7.18	3.6	47.86
โดยรวมความพึงพอใจ (110)	25	72	54.07	10.35	

จากตารางที่ 7 พบว่า คะแนนความพึงพอใจของญาติผู้ดูแล โดยรวมอยู่ในระดับต่ำ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 54.07 คะแนน ($SD = 10.35$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าญาติผู้ดูแลมีค่าเฉลี่ยร้อยละแต่ละด้านอยู่ระหว่าง 60.46-47.86 โดยมีค่าเฉลี่ยร้อยละด้านการควบคุมตนเองมากที่สุด และความพึงพอใจด้านบวกน้อยที่สุด

ตารางที่ 8 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง ความสามารถในการทำกิจกรรมของผู้ป่วย ความสามารถของญาติผู้ดูแล การได้รับบริการสุขภาพของญาติผู้ดูแล ความสัมพันธ์ระหว่างญาติผู้ดูแลกับผู้ป่วย และสัมพันธภาพในครอบครัว รายได้ของครอบครัวกับความพึงพอใจของญาติผู้ดูแลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง ($N = 100$)

ตัวแปร	1	2	3	4	5	6	7
1. ความสามารถในการทำกิจกรรมของผู้ป่วย	1.00						
2. ความสามารถของญาติผู้ดูแลผู้ป่วย	0.16	1.00					
3. การได้รับบริการสุขภาพของญาติผู้ดูแล	0.00	0.55**	1.00				
4. ความสัมพันธ์ระหว่างญาติผู้ดูแลกับผู้ป่วย	0.04	0.59**	0.27*	1.00			
5. สัมพันธภาพภายในครอบครัว	0.20*	0.66**	0.20*	0.68**	1.00		
6. รายได้ของครอบครัว	0.04	0.30*	0.25*	0.05	0.25*	1.00	
7. ความพึงพอใจของญาติผู้ดูแลผู้ป่วย	0.33**	0.32**	0.22**	0.04	0.15	0.20*	1.00

* $p < .05$, ** $p < .01$

จากตารางที่ 7 พบว่า ความสามารถในการทำกิจกรรมของผู้ป่วย ความสามารถของญาติผู้ดูแล การได้รับบริการสุขภาพของญาติผู้ดูแล และรายได้ของครอบครัว มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความพึงพอใจของญาติผู้ดูแลผู้ป่วยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .33, p < .01$; $r = .32, p < .01$; $r = .22, p < .01$; $r = .20, p < .05$ ตามลำดับ) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างญาติผู้ดูแลกับผู้ป่วย และสัมพันธภาพภายในครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของญาติผู้ดูแลผู้ป่วย ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

นอกจากนี้ยังพบว่า ความสามารถของญาติผู้ดูแล มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการได้รับ บริการสุขภาพของญาติผู้ดูแล ความสัมพันธ์ระหว่างญาติผู้ดูแลกับผู้ป่วย สัมพันธภาพภายใน ครอบครัว และรายได้ของครอบครัว ($r = .55, p < .01$; $r = .59, p < .01$; $r = .66, p < .01$; $r = .30, p < .05$ ตามลำดับ)

การได้รับบริการสุขภาพมีความสัมพันธ์ทางบวกกับ ความสัมพันธ์ระหว่างญาติผู้ดูแลกับผู้ป่วย สัมพันธภาพภายในครอบครัว และรายได้ของครอบครัว ($r = .27, p < .05$; $r = .20, p < .05$; $r = .25, p < .05$ ตามลำดับ)

ความสัมพันธ์ระหว่างญาติผู้ดูแลกับผู้ป่วยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับ สัมพันธภาพ ภายในครอบครัว ($r = .68, p < .01$) และสัมพันธภาพภายในครอบครัว มีความสัมพันธ์ทางบวกกับ รายได้ของครอบครัว ($r = .25, p < .05$)